DOI: 10.34015/2523-4552.2020.4.04
УДК 343.8

Колб Р. О.,
аспірант кафедри кримінального
права і процесу Волинського
національного університету
імені Лесі Українки
e-mail: roksolanakolb@gmail.com
ORCID: 0000-0003-0187-3391

ПРО ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ОBOB'ЯЗКІВ УСТАНОВ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ЗАСУДЖЕНИХ ДО ПОКАРАННЯ У ВИДІ ПОЗБАВЛЕННЯ ПРАВА ОБІЙМАТИ ПЕВНІ ПОСАДИ АБО ЗАЙМАТИСЯ ПЕВНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

У статті, на підставі результатів аналізу змісту визначених у законі обов'язків для установ банківської системи України, що стосуються засуджених до покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, визначено їх особливості та проблеми реалізації на практиці, а також запропоновані науково обґрунтовані шляхи щодо їх вирішення по суті.

Ключові слова: обов'язок; особливість; банківська система; засуджений; позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю; злочин; покарання; орган пробації.

В статье, на основании результатов анализа содержания определенных в законе обязанностей учреждений банковской системы Украины, касающихся осужденных к наказанию в виде лишения права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью, определены их особенности и проблемы реализации на практике, а также предложены научно обоснованные пути их решения по существу.

Ключевые слова: обязанность; особенность; банковская система; осужденный; лишение права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью; преступление; наказания; орган пробации.

Постановка проблеми. Як показує практика виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, від виконання обов'язків власником підприємства, установи (в тому числі банківської) організації або уповноваженого ним органу залежить не тільки ефек-

тивність виконання даного покарання, але й результативність виправно-ресоціалізаційних заходів, що застосовуються до зазначеної категорії осіб [1, с. 190]. При цьому, слід зазначити, що на зміст кримінально-виконавчих правовідносин з означених питань впливають наступні обставини:

а) по-перше, власник підприємства, установи (зокрема, банківської), уповноваженого ним органу за місцем роботи засудженого виступає не як суб'єкт виконання покарання, а як учасник цих правовідносин.

В юридичній літературі були спроби розширити коло суб'єктів кримінально-виховних правовідносин (до них відносяться лише органи і установи виконання покарань, з одного боку, та засуджені, з іншого), включаючи до них і власників підприємств, установ, організацій та уповноваженого ними органу. Однак загальновизнаним є висновок про те, що останні є тільки учасниками цих правовідносин, оскільки здійснюють юридично значимі дії, які є необхідною умовою реалізації їх суб'єктом його прав та обов'язків. Більш того, названі організації, органи та особи вступають у правовідносини з органом пробації, а не із засудженими, включаючи тих, які позбавлені права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Саме тому, якщо виходити із змісту кримінально-виконавчих правовідносин, можна зробити висновок про те, що вони мають організаційно-правовий характер, а не кримінально-виконавчий і спрямовані на забезпечення законності, прав і свобод засуджених при відбуванні ними даного кримінального покарання [2, с. 140–141];

б) по-друге, кримінальна відповідальність власника підприємства, установи (в даному випадку банківської), організації або уповноваженого ним органу по ст. 382 КК України «Невиконання судового рішення» настає лише при наявності таких умов: невиконання своїх обов'язків, що визначені в ст. 32 КВК,

після письмового попередження уповноваженого органу з питань пробації про наслідки такої протиправної діяльності ч. 2 ст. 31 КВК); нездійснення протягом трьох днів після одержання копії судового рішення тих дій, що передбачені в ст. 32 КВК; невчинення зазначених обов'язків у співучасті з посадовими особами органів пробації або із засудженими, позбавленими права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю [3, с. 955–956].

в) по-третє, відповідно до вимог ст. 41 Конституції України, використання власності у випадку виконання рішення суду щодо позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю не може завдавати шкоди правам, свободам та гідності засуджених [4];

г) по-четверте, не дивлячись на те, що між власником підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу немає відносин адміністративної підпорядкованості, законні вимоги уповноваженого органу з питань пробації є обов'язковим для виконання посадовими особами власника або уповноваженого ним органу.

Такий висновок ґрунтується на положеннях ч. 2 ст. 31 КВК, згідно яких у разі невиконання вимог органу пробації, матеріали про це надсилаються до органу Національної поліції для відповідного реагування. При цьому, як це витікає із змісту ч. 2 ст. 41 КК України, законними є такі вимоги, якщо вони віддані відповідною особою, в належному порядку в межах її повноважень і за змістом не суперечить чинному законодавству та не пов'язані з порушенням конституційних прав та свобод людини і громадянина [5]. Зо-

крема, незаконними слід визнати такі вимоги уповноваженого органу пробації, як: обов'язок повідомляти іншого власника чи уповноваженого ним органу про судимість особи, щодо якої прийнято рішення про позбавлення права обіймати певні посади або займатися іншою діяльністю, чи встановлювати інші обов'язки, які не передбачені ст. 32 КВК України. Як з цього приводу зазначено в п. 3 постанови Пленуму Верховного Суду України від 26 грудня 2003 року № 15 «Про судову практику у справах про перевищення влади або службових повноважень, відповідальність за ст. 365 КК (перевищення влади або службових повноважень) настає лише за умови, що дії службової особи були зумовлені її службовим становищем і пов'язані з її власними чи службовими повноваженнями [6, с. 255]. При цьому, як це зазначено в п. 4 даної постанови, при вирішенні питання про те, чи є вихід за межі наданих прав або повноважень явним, суди мають враховувати, наскільки він був очевидним для службової особи і чи усвідомлювала вона протиправність своєї поведінки [6, с. 255]. У свою чергу, власник, в даному випадку банківської установи, чи підприємства, іншої організації або уповноважений ним орган в таких випадках має приймати рішення, мова про яке ведеться в ст. 60 Конституції України, а саме: ніхто не зобов'язаний виконувати явно злочинні розпорядження чи накази.

Отже, слід визнати, що тільки при дотриманні на практиці зазначених вище особливостей кримінально-виконавчих правовідносин, що виникають у зв'язку з участю власника підприємства, установи,

організації або уповноваженого ним органу у виконанні судового рішення, що стосується позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, можна ефективно та цілеспрямовано реалізовувати посадовими особами визначені у цьому контексті у законі обов'язки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасних умовах досить активно та продуктивно проблематикою виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатись відповідною діяльністю, в тому числі і у сфері банківської діяльності, як показало вивчення наукової літератури, займаються такі учені, як: Ю. В. Баулін, Є. Ю. Бараш, І. Г. Богатирьов, О. І. Богатирьова, А. П. Гель, Б. М. Головкін, В. Н. Грищук, О. М. Джужа, Т. А. Денисова, Р. М. Гура, О. М. Звенигородський, В. О. Навроцький, А. В. Савченко, А. Х. Степанюк, С. Я. Форенюк, І. С. Яковець та ін.

Разом з тим, враховуючи зміни, що внесені у діюче кримінально-виконавче законодавство України та гуманізацію процедури виконання покарань в останні роки, а також необхідність наукового супроводу реалізації у сфері виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатись відповідною діяльністю, прийнятих державних програм, слід визнати, що дана наукова стаття є актуальною та такою, що має теоретичне і практичне значення.

Таким чином, можна констатувати, що в наявності складна прикладна проблема, що потребує вирішення, у тому числі й на науковому рівні.

Вищевикладене й обумовило вибір теми цієї статті, а також

визначило її **головну мету** – на основі проведеного аналізу закріплених в законі завдань органу пробації, визначити обов'язки власника, зокрема – банківської установи, або уповноваженого ним органу за місцем роботи засуджених до покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатись певною діяльністю.

Виклад основного матеріалу.

Вичерпний перелік обов'язків посадових осіб щодо виконання судового рішення, що стосується позбавлення засуджених, у сфері банківської діяльності, права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю закріплений, зокрема, в ст. 32 КВК України, а саме:

1. Власник підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган зобов'язаний не пізніше 3-х днів після одержання копії судового рішення звільнити засудженого з посади, яку він обіймає, або від того виду професійної діяльності, права на який його позбавлено, внести до трудової книжки засудженого запис про те, на якій підставі, на який строк і якої посади він позбавлений права обіймати або яким видом професійної діяльності він позбавлений права займатися, та повідомити уповноважений орган з питань пробації про виконання судового рішення [7].

Якщо виходити з буквального змісту ч. 2 ст. 535 КПК України «Звернення судового рішення до виконання», то суд разом із своїм розпорядженням про виконання судового рішення надсилає його копію відповідному органу чи установі, на які покладено обов'язок виконати судові рішення [8]. Таким органом, відповідно до вимог ч. 1 ст. 11 та

ст. 13 КВК, є уповноважений орган з питань пробації.

У свою чергу, як зазначено в абзаці 2 ч. 2 ст. 535 КПК, підставою для виконання суб'єктом державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань судового рішення, що набрало законної сили, є його примірник в електронній формі, надісланий суб'єкту державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань у порядку інформаційної взаємодії між Єдиним державним Реєстром юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, затверджену Міністерством юстиції України спільно з Державною судовою адміністрацією України.

Таким чином, варто визнати, що в наявності колізія правових норм, [9, с. 275–281], що стосується строків реалізації обов'язків власником підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу, а саме: з якого часу має рахуватись 3-х денний термін, мова про який в ст. 32 КВК. Зокрема, якщо керуватись вимогами кримінально-виконавчого законодавства України (ст. ст. 11, 13, 31 КВК), то цей термін має рахуватись з часу отримання копії рішення суду з територіального уповноваженого органу з питань пробації, а якщо виходити з вимог ч. 2 ст. 535 КПК – то з моменту отримання електронного варіанту даного рішення суду. Виходячи з цього, логічним рішенням з цього приводу було б доповнення ст. 32 КВК відповідним словосполученням такого змісту: «не пізніше трьох днів після одержання копії вироку від уповноваженого органу з питань пробації».

Такий підхід, крім аргументів, приведених вище, ґрунтується на положеннях ст.ст. 30, 31 КВК, відповідно до яких виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю покладається на уповноважені органи з питань пробації.

У сьогоднішні (до внесення змін до ст. 32 КВК) найбільш ефективним засобом вирішення зазначеної правової колізії та практичної проблеми, одночасно, є звернення органу пробації до суду, який ухвалив рішення, про роз'яснення його змісту, зокрема, щодо строків його виконання (ст. 380 КПК України). Отже, вирішення проаналізованої ситуації теж слід віднести до тих обставин, що впливають на своєчасність та ефективність виконання в цілому покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, на що постійно акцентують увагу як практики [10, с. 19], так і науковці [11, с. 179].

Що ж до вжитого в ст. 32 КВК України словосполучення «не пізніше трьох днів після одержання копії судового рішення», то цей строковий термін рахується з наступного робочого дня тижня – з часу початку роботи підприємства, установи (зокрема – банківської), організації та їх уповноважених органів (згідно із затвердженням графіком роботи) – і закінчується протягом останньої години роботи цих установ кримінально-виконавчих правовідносин [12, с. 109], щоб відповідальні за подачу інформації особи мали можливість відправити через канцелярію необхідні матеріали адресату в порядку, передбаченому Типовою інструкцією з діловодства [13].

У такому ж порядку реєструються в журналі вхідної кореспонденції банківської установи, й інша кореспонденція, в тому числі й та, що стосується забезпечення виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. При цьому, з моменту, зокрема, реалізації копії судового рішення щодо конкретно взятого засудженого й розпочинається почасовий відлік «трьох денного строку», мова про який ведеться в ст. 32 КВК. Сама ж процедура звільнення засудженої особи із займаної посади, права на обіймання якої вона позбавлена на підставі рішення суду, передбачена Кодексом законів України про працю (КЗУпП) [14] та іншими нормативно-правовими актами з цих питань. Так, відповідно до вимог ч. 2 ст. 36 КЗУпП власник підприємства, установи, організації та уповноваженого ним органу у 3-денний строк отримання копії рішення суду зобов'язаний звільнити працівника із займаної посади або роботи на підставі п. 7 ч. 1 ст. 36 КЗУпП – у зв'язку із набранням законної сили вироку суду, яким працівник позбавлений права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. При цьому, в разі звільнення засудженого у даному випадку з банківської установи, власник зобов'язаний провести повний розрахунок з працівником та видати йому на руки трудову книжку (ст. ст. 47, 116 КЗУпП). Важливим також у цьому контексті є роз'яснення постанови Пленуму Верховного Суду України від 6 листопада 1992 року № 9 «Про практику розгляду судами трудових спорів», у пункті 11 якої зазначено, що днем звільнення на підставі вироку суду

вважається останній день фактичного виконання працівником трудових обов'язків, тобто останній день його роботи [15].

Відповідно до чинного трудового законодавства України, рішення про звільнення засудженого із займаної посади або про позбавлення права займатись забороненою судом діяльністю оформляється письмовим наказом власника підприємства, установи, організації або уповноваженим ним органу, з яким в обов'язковому порядку під підпис ознайомлюють особу щодо якої він виданий. Зазначене положення трудового законодавства в повній мірі кореспондується з положеннями ст. 57 Конституції України, згідно яких закони та інші нормативно-правові акти, що визначають права і обов'язки громадян, мають бути доведені до відома населення у порядку, встановленому законом (у даному випадку – КЗУпП).

Після видання відповідного наказу власником або уповноваженим органом та письмового ознайомлення з ним засудженого у його трудову книжку посадовою особою кадрового органу банківської установи вноситься запис про звільнення його з посади згідно рішення суду або про звільнення з роботи у зв'язку із заборону суду займатися певною діяльністю. При цьому, як це передбачено п. 2.4. Інструкції про порядок ведення трудових книжок, запис у трудовій книжці має точно відповідати тексту наказу власника з цих питань [16]. Зокрема, в наказі, крім зазначених відомостей вказується на який строк і які посади позбавлений права обіймати засуджений або яким видом професійної діяльності він позбавлений права займатися.

Виконавши дане зобов'язання, власник банківської установи або уповноваженого ним органу у письмовій формі по пошті повідомляє уповноважений територіальний орган з питань пробації про виконання судового рішення у порядку, що встановлений Типовою інструкцією з діловодства. При цьому, за власною ініціативою власник може долучити до повідомлення копію наказу та виписку з трудової книжки засудженого. Надання таких документів не суперечить вимогам Закону України «Про захист персональних даних», позаяк вони мають пряме відношення до змісту рішення суду щодо засудженого, у якому надана їх юридична оцінка [17].

2. Другим обов'язком власника або уповноваженого ним органу за місцем роботи засудженого до покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатись певною діяльністю, що закріплений в ст. 32 КВК України, є надання за вимогою уповноваженого органу з питань пробації документів, що пов'язані з виконанням даного кримінального покарання.

Правовим підґрунтям даного зобов'язання є положення наступних нормативно-правових актів, що стосуються діяльності уповноважених органів з питань пробації: а) ч. 1 ст. 13 КВК України, у якій серед повноважень закріплено таке із них, як: виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю; б) ч. 1 ст. 30 КВК, у якій визначено порядок виконання даного покарання; в) ст. 31 КВК, у якій встановлено обов'язки уповноваженого органу з питань пробації та правові наслідки невиконання власником підприєм-

ства, установи, організації або уповноваженого ним органу судового рішення щодо особи, позбавленої права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю; г) ст. ст. 18, 19 Закону України «Про пробацію», в яких визначено правовий статус органу пробації [18]; г) ст. 18 Закону України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України», у якій закріплено права та обов'язки персоналу органів та установ виконання покарань, включаючи право на одержання безперешкодно від підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності та об'єднань громадян відомості, матеріали та іншу допомогу, необхідні для виконання покладених завдань (ч. 5 ч. 2 ст. 18) [19]; д) інші нормативно-правові акти (Типове положення про уповноважений орган з питань пробації [20]; «Про затвердження Порядку здійснення нагляду та проведення соціально-виховної роботи із засудженими до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі» [21].; ін.) [22, с. 102-104].

Виходячи з цього слід констатувати, що вимога уповноваженого органу з питань пробації щодо надання йому документів, пов'язаних з виконанням покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, є обґрунтованою та такою, що витікає з його правового статусу та закону.

У тлумачних словниках під вимогою розуміють побажання, прохання, висловлене таким чином, що не припускає заперечень [23, с. 83], а в інших наукових джерелах – пропозицію в категоричній формі зробити щось; зобов'язання до вчинення чо-

го-небудь; змушення робити саме так, а не інакше [12, с. 109].

Якщо ці положення застосовувати до змісту вимоги, мова про яку ведеться в ст. 32 КВК України, то слід при цьому звернути увагу на декілька обставин, а саме:

а) по-перше, у вимозі уповноваженого органу з питань пробації в обов'язковому порядку має бути вказівка на правові підстави її пред'явлення власнику або уповноваженому ним органу (наприклад, на підставі вимог ст. ст. 13 та 30, 31 КВК України);

б) по-друге, у вимозі мають бути відсутні елементи зловживання владою або службовими повноваженнями.

Відповідно до вимог ст. 364 КК України, зловживання владою або службовим становищем визнається кримінальним правопорушенням за наявності трьох спеціальних системних складових у їх сукупності: 1) використання службовою особою влади чи службового становища всупереч інтересам служби; 2) вчинення такого діяння з метою одержання будь-якої неправомірної вигоди для самої себе чи іншої фізичної або юридичної особи; 3) заподіяння такими діями істотної шкоди охоронюваному законом правам та інтересам окремих громадян, або державним чи громадським інтересам, або інтересам юридичних осіб [24, с. 604-605];

в) по-третє, у вимозі мають бути відсутні ознаки перевищення влади або службових повноважень.

Як з цього приводу зазначено в п. 5 постанови Пленуму Верховного Суду України від 26.12.2003 р. № 15 «Про судову практику у справах про перевищення влади або службових

повноважень», під перевищенням влади або службових повноважень потрібно розуміти: 1) вчинення дій, які є компетенцією вищестоящої службової особи цього відомства чи службової особи іншого відомства; 2) вчинення одноособово дій, які могли бути вчинені лише колегіально; 3) вчинення дій, виконання яких дозволяється тільки в особливих випадках, або з особливого дозволу, або з додержанням особливого порядку, – за відсутності цих умов; 4) вчинення дій, які ніхто не має права виконувати або дозволяти [6, с. 255].

Саме по такому шляху, зокрема, йде Касаційний кримінальний суд Верховного Суду України, який у своєму рішенні роз'яснив, що об'єктивна сторона закону, передбаченого ч. 2 ст. 365 КК, вичерпується діями, які явно виходять за межі наданих працівнику правоохоронного органу прав чи повноважень і містять принаймні одну з ознак: супроводжуються насильством або погрозою застосування зброї чи спеціальних засобів або болісними і такими, що ображають особисту гідність потерпілого, діями, за відсутності ознак катування. При цьому, заподіяння наслідків у вигляді істотної шкоди в розумінні п. 3 примітки до ст. 364 КК не є обов'язковою умовою для кваліфікації дій за ч. 2 ст. 365 КК [25, с. 476];

г) по-четверте, у вимозі мають бути відсутні ознаки корупційного правопорушення або корупції в цілому.

Відповідно до вимог ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції», корупційне правопорушення – діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою, зазначеною у ч. 1

ст. 3 цього Закону, за яке законом встановлено кримінальну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність [26].

У свою чергу, під корупцією у зазначеному Законі розуміється використання особою, зазначеною у ч. 1 ст. 3 цього Закону, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеної у ч. 1 ст. 3 цього Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей (ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції»);

г) по-п'яте, вимога має носити письмовий характер та оформлена відповідно до вимог Типової інструкції з діловодства.

Правова природа зазначеної обставини обумовлена процедурними засадами діяльності органів державної влади та, зокрема, органів та установ виконання покарань [27, с. 584–599].

Згідно офіційних статистичних даних, щорічно за вчинення різноманітних правопорушень до кримінальної відповідальності притягається до 100 посадових осіб уповноважених органів з питань пробації [10, с. 16].

Таким чином, варто визнати, що при пред'явленні вимоги до влас-

ника, зокрема банківської установи або уповноваженого ним органу щодо надання відповідних документів щодо особи засудженого до покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю мають дотримуватись як принципи діяльності органів пробації, так і загальні вимоги, що є необхідними при здійсненні діловодства з тих чи інших питань.

Як свідчить практика, до документів, які вправі вимагати від власника підприємств, установ, організацій або уповноваженого ним органу посадові особи уповноваженого органу з питань пробації згідно вимог ст. 32 КВК України, відносяться: 1) виписки з трудових книжок засуджених; 2) копії наказів про звільнення їх з посади або від певного виду діяльності; 3) характеристика на особу; 4) копії наказів про заохочення чи стягнення; 5) інші кримінологічно значущі відомості про особу злочинця [28, с. 87–101]. Правовою гарантією забезпечення виконання даного обов'язку власником або уповноваженим органом є положення ч. 2 ст. 31 КВК, відповідно до яких уповноважений орган з питань пробації про факти бездіяль-

ності складає акти та відбирає письмові пояснення у правопорушників, а в разі повторності – надсилає зібрані матеріали до органів Національної поліції для відповідного реагування, позаяк, як це впливає із змісту ч. 1 ст. 216 КПК України, саме на цей державний орган покладено обов'язок щодо проведення досудового розслідування кримінальних правопорушень, вчинених у сфері виконання покарань, за винятком проваджень, які здійснює Державне бюро з розслідувань.

Висновки. Таким чином, поклавши на власника, зокрема банківської установи або уповноваженого ним органу обов'язки щодо засуджених до покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю (ст. 32 КВК України), законодавець створив і відповідні правові гарантії їх реалізації (у виді запобігання корупційним та іншим ризикам) та забезпечення (у виді правових наслідків їх невиконання), що важливо враховувати при визначенні ефективності діяльності уповноважених органів пробації з цих питань.

Список використаних джерел

1. Янчук О. Сучасний стан та перспективи реалізації наглядової та пенітенціарної пробації. *Інститут пробації в Україні : сучасний стан і перспективи розвитку* : матеріали міжнар. кр. столу (Київ, 16 квітня 2019 року). Київ : Нац. акад. прокур. України, 2019. С. 189–195.
2. Кримінально-виконавче право України : підручник / О. М. Джужа, І. Г. Богатирьов, О. Г. Колб та ін.; за заг. ред. д. ю. н., проф. О. М. Джужа. Київ : Атіка, 2010. 75 с.
3. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Д. С. Азаров, В. К. Гришук, А. В. Савченко, В. В. Черней. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ : Юрінком Інтер, 2018. 1104 с.
4. Конституція України : чинне законодавство станом на 16 січня 2019 року : Офіц. пакет. Київ : Алерта, 2019. 80 с.

5. Кримінальний кодекс України : прийнятий 5 квітня 2003 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25-26. Ст. 131.

6. Про судову практику у справах про перевищення влади або службових повноважень : постанова Пленуму Верховного Суду України від 26.12.2003 р. № 15. *Постанови Пленуму Верховного Суду України в кримінальних справах*. Упоряд. В. В. Рожнова, А. С. Сизоненко, Л. Д. Удалова. Київ : ПАЛИВОДА А. В., 2011. С. 254-262.

7. Кримінально-виконавчий кодекс України. Правила внутрішнього розпорядку установ виконання покарань : чинне законодавство із змінами та допов. на 16 лютого 2019 року : Офіц. тексти. Київ : Алерта, 2019. 220 с.

8. Кримінальний процесуальний кодекс України : прийнятий 13 квітня 2012 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 9-10, № 11-12, № 13. Ст. 88.

9. Теорія держави і права : підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / О. В. Петришин, С. П. Погребняк, В. С. Смородинський та ін., за ред. О. В. Петришина. Харків : Право, 2014. 368 с.

10. Виступ начальника управління нагляду за дотриманням законів при виконанні судових рішень у кримінальних провадженнях та інших заходів примусового характеру у місцях несвободи Генеральної прокуратури України Сіверця Вячеслава. *Інститут пробації в Україні : сучасний стан і перспективи розвитку* : матеріали кр. столу (Київ, 16 квітня 2019 року). Київ : Нац. акад. прокур. України, 2019. С. 14-20.

11. Яковець І. Недосконалість законодавства і практики його застосування як перепона ефективної реалізації покладених на органи пробації завдань. *Інститут пробації в Україні : сучасний стан і перспективи розвитку* : матеріали кр. столу (Київ, 16 квітня 2019 року). Київ : Нац. акад. прокур. України, 2019. С. 179-188.

12. Кримінально-виконавчий кодекс України : Науково-практичний коментар / за заг. ред. д. ю. н., проф. В. В. Коваленка, д. ю. н., проф. А. Х. Степанюка. Київ : Атіка, 2012. 492 с.

13. Типова інструкція з діловодства в міністерствах, інших центральних та місцевих органах виконавчої влади: Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 року № 55. *Офіційний вісник України*. 2018. №23. Ст. 770.

14. Кодекс законів України про працю : прийнятий 10 грудня 1971 року № 322-VIII. *Відомості Верховної Ради Української РСР*. 1971. Додаток до №50. Ст. 375.

15. Про практику розгляду судами трудових спорів : постанова Пленуму Верховного суду України від 6 листопада 1992 року № 9. *Дебет-Кредит (Галицькі контракти)*. 2008. № 29. С. 279.

16. Інструкція про порядок ведення трудових книжок працівників: Наказ Міністерства праці, Міністерства юстиції та Міністерства соціального захисту населення від 29 липня 1993 року № 58. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0110-93> (дата звернення: 11.10.2020).

17. Про захист персональних даних : Закон України від 1 червня 2010 року № 2297-VI. *Урядовий кур'єр*. 07.07.2010. № 122.

18. Про пробацію : Закон України від 5 лютого 2015 року № 160-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 13. Ст. 93.

19. Про Державну кримінально-виконавчу службу України : Закон України від 23.06.2005. № 2713-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 30. Ст. 409.

20. Про затвердження Типового положення про уповноважений орган з питань пробації та Типового положення про сектор ювенальної пробації : наказ Міністерства юстиції України від 18.08.2017 № 2649/5. *Офіційний вісник України*. 15.09.2017. № 72.

21. Про затвердження Порядку здійснення нагляду та проведення соціально-виховної роботи із засудженими до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі : наказ Міністерства юстиції України від 29 січня 2019 року № 272/5. *Офіційний вісник України*. 19.02.2019. № 14.

22. Кожухов В. Виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. *Інститут пробації в Україні : Сучасний стан і перспективи розвитку* : матеріали міжнар. кр. столу (Київ, 16 квітня 2019 року). Київ : Нац. акад. прокур. України, 2019. С. 102–104.
23. Великий тлумачний словник сучасної української мови / укл. О. Єрошенко. Донецьк : ТОВ «Глорія Трейд», 2012. 864 с.
24. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. Станом на 20 вересня 2018 року / за заг. ред. Лошицького М. В. Київ : Видавничий дім «Професіонал», 2018. 784 с.
25. Правові висновки Верховного Суду в кримінальному судочинстві після реформи правосуддя. Київ : «Центр учбової літератури», 2019. 512 с.
26. Про запобігання корупції : Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 49. Ст. 2056.
27. Степанюк А. Х. Процесуальні аспекти доктрини кримінально-виконавчого права. *Вибрані праці* (уклад. К. А. Автухов). Харків : Право. 2017. С. 584–599.
28. Кримінологія : підручник / В. В. Голіна, Б. М. Головкіна, М. В. Валуйський та ін.; за заг. ред. В. В. Голіни, Б. М. Головкіна. Харків : Право, 2014. 440 с.

References

- Yanchuk, O. (2019). Suchasnyi stan ta perspektyvy realizatsii nahliadovoi ta penitentsiarnoi probatsii. *Instytut probatsii v Ukraini: suchasnyi stan i perspektyvy rozvytku : materialy mizhnar. kr. stanu* (Kyiv, 16 kvitnia 2019 roku). Kyiv: Nats. akad. prokur. Ukrainy, 189-195 [in Ukrainian].
- Dzhuzha, O. (Red.). (2010). *Kryminalno-vykonavche pravo Ukrainy [Criminal-executive law of Ukraine]*. Kyiv: Atika [in Ukrainian].
- Naukovo-praktychnyi komentar Kryminalnoho kodeksu Ukrainy [Scientific and Practical Commentary of the Criminal Code of Ukraine]*. D. S. Azorov, V. K. Hryshchuk, A. V. Savchenko, V. V. Cherneia. Kyiv: Yurinkom Inter (2018) [in Ukrainian].
- Petryshyn, O. (Red.). (2014). *Teoriia derzhavy i prava [The theory of state and law]* Kharkiv: Pravo [in Ukrainian].
- Yakovets, I. (2019). Nedoskonalist zakonodavstva i praktyky yoho zastosuvannia yak perepona efektyvnoi realizatsii pokladyenykh na orhany probatsii zavdan [The imperfection of legislation and practice of its application as an obstacle to the effective implementation of tasks entrusted to bodies of probation]. *Instytut probatsii v Ukraini : suchasnyi stan i perspektyvy rozvytku : materialy kr. stolu* (Kyiv, 16 kvitnia 2019 roku). Kyiv: Nats. akad. prokur. Ukrainy, 179-188 [in Ukrainian].
- Kovalenko, V., Stepaniuk, A. (Red.). (2012). *Kryminalno-vykonavchy kodeks Ukrainy : Naukovo-praktychnyi komentar [The Criminal-Executive Code of Ukraine: Scientific and Practical Commentary]*. Kyiv: Atika [in Ukrainian].
- Kozhukhov, V. (2019). Vykonannia pokarannia u vydi pozbavlennia prava obiiamyt pevni posady abo zaimatysia pevnoiu diialnistiu [Execution of punishment in the form of deprivation of the right to occupy certain positions or engage in certain activities]. *Instytut probatsii v Ukraini: Suchasnyi stan i perspektyvy rozvytku : materialy mizhnar. kr. stolu* (Kyiv, 16 kvitnia 2019 roku). Kyiv : Nats. akad. prokur. Ukrainy, 102-104 [in Ukrainian].
- Yeroshenko, O. (ukl.). (2012). *Velykyi tлумachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy*. Donetsk: TOV «Hloriia Treid» [in Ukrainian].
- Loshytskiy, M. (Red.). (2018). *Naukovo-praktychnyi komentar Kryminalnoho kodeksu Ukrainy [Scientific and Practical Commentary of the Criminal Code of Ukraine]*. Kyiv : Vydavnychiy dim Profesional» [in Ukrainian].

Stepaniuk, A. (2017). *Protsesualni aspekty doktryny kryminalno-vykonavchoho prava. Vybrani pratsi [Processal aspects of the doctrine of criminal-executive law. Selected Works]*. Kharkiv: Pravo [in Ukrainian].

Holina, V. (Red.). (2014). *Kryminolohiia [Criminology]*. Kharkiv: Pravo [in Ukrainian].

R. Kolb, *Postgraduate student of Volyn National University named after Lesya Ukrainka*

ORCID: 0000-0003-0187-3391

About some features of obligation institutions of a banking system of Ukraine, concerning the rights convicts to punishment in the form of deprivation to hold certain positions or to be engaged in a certain activity

In the article, on the basis of the results of the analysis of the content of the statutory duties for institutions of the banking system of Ukraine, relating to convicted persons in the form of deprivation of the right to occupy certain positions or engage in certain activities, their features and problems of implementation in practice, as well as proposed scientific substantiated ways to solve them in essence.

In modern conditions, quite actively and productively the issue of execution of punishment in the form of deprivation of the right to hold certain positions or engage in relevant activities, including in the field of banking, as shown by the study of scientific literature, are such scientists as: Y. Baulin, Yu. Barash, I. Bogatyryov, A. Stepaniuk, I. Yakovets and others.

However, given the changes made to the current criminal executive legislation of Ukraine and the humanization of the penitentiary system in recent years, as well as the need for scientific support in the field of execution of punishment in the form of deprivation of the right to hold certain positions or engage in relevant activities government programs, it should be recognized that this scientific article is relevant and has theoretical and practical significance.

Thus, it can be stated that there is a complex applied problem that needs to be solved, including at the scientific level.

The above and determined the choice of the topic of this article, as well as determined its main purpose - on the basis of the analysis of the statutory tasks of the probation body, to determine the responsibilities of the owner, in particular - a banking institution or its authorized body at the place of work the right to hold certain positions or engage in certain activities.

Keywords: *obligement; feature; banking system; condemned; deprivation of the right to occupy certain positions or engage in certain activities; crime; punishment; probation body.*